

## **ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ**

**DOI: 10.34015/2523-4552.2025.1.01**

**УДК 340.137.3**

**Вавринчук А. С.,**  
*аспірантка Національного  
університету «Одеська юридична  
академія»*  
*ORCID: 0000-0003-4557-0296*

### **ВІДМЕЖУВАННЯ ПОНЯТТЯ АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА ВІД СУМІЖНИХ КАТЕГОРІЙ В КОНТЕКСТІ ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО ЄС**

В статті досліджуються особливості визначення поняття адаптації законодавства та його відмежування від суміжних категорій з точки зору процедури вступу країни-кандидатки до ЄС. Акцентовано увагу на тому, що поняття адаптації законодавства є предметом значної кількості наукових досліджень, що зумовлює різномістовість таких визначень, що може пояснюватись як різними сенсами, що закладаються в саме поняття, так і сферами дослідження, де проводилась розвідка. Авторка вказує на несинонімічність таких понять як адаптація, гармонізація, уніфікації та апроксимація.

На думку авторки, адаптація законодавства України до законодавства ЄС має на меті закласти підвалини для наступних таких процесів, оскільки безпосередньо сама правова норма в жодному випадку не має наслідку прямої реалізації, для цього мають бути створені належні правові механізми та правові інститути. Окрему увагу приділено дослідженню змісту поняття гармонізації. Гармонізація — є процесом, в результаті якого запроваджуються спільні загальні правила поведінки переважно в конкретизованих сферах правового регулювання для досягнення певного результату, яким є можливість забезпечувати для ЄС усі свободи внутрішнього ринку.

На сьогодні правова система України жодним чином не впливає на розробку правових актів на рівні ЄС, відповідно ті зміни, які ми вносимо в національне законодавство, щоб воно відповідало актам ЄС, вони здійснюються не за процедурою транспонування для країн-членів ЄС, а на підставі договорів про співпрацю між Україною та ЄС. Авторка пропонує адаптацію законодавства України до законодавства ЄС визначати як правовий механізм із розробки та впровадження, науково-теоретичного супроводу нового та внесення змін у вже існуюче законодавство України у відповідність з *acquis communautaire*.

У статті пропонується розглядати адаптацію лише через призму циклу національної правової діяльності, де однаково важливу роль відіграють як

суб'єкти законодавчої ініціативи та органи публічної влади, що реалізують відповідні політики, так і суб'єкти наукової діяльності, що відіграють важливу роль у правотворенні.

**Ключові слова:** адаптація, гармонізація, уніфікація, апроксимація, законодавство, Європейський Союз, правотворення, правовий механізм.

**Постановка проблеми.** З початку співпраці України з ЄС в різних формаціях, дискусійними є формулювання та терміни, які застосовуються для усіх процесів, що супроводжують таку співпрацю. Серед таких термінів опинилось і поняття «адаптація». З одного боку, розуміючи очевидну вигоду та доцільність з єдиного тлумачення змісту термінів, все ж ми в цьому дослідженні ми будемо виходити з того, що ЄС не тяжіє до єдиного та одноманітного застосування термінології і здебільшого сенс того чи іншого поняття вони визначають в конкретному нормативному акті, яким регулюється певно коло суспільних відносин, тому говорити про доцільність чи недоцільність на сьогодні застосування поняття адаптації досить складно. Однак, маємо провести таку наукову розвідку з тим, щоб визначити семантику цього поняття, окреслити ймовірні види адаптації, а також виявити спільні та відмінні риси адаптації та інших суміжних категорій.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Звертаючи свою увагу на наукові розвідки в досліджуваній тематиці, ми хочемо акцентувати увагу на тому, що поняття адаптації законодавства є предметом значної кількості наукових досліджень, що зумовлює різномістовість таких визначень, що може пояснюватись як різними сенсами, що закладаються в саме поняття, так і сферами дослідження, де проводилась розвідка.

Адаптація законодавства на сьогодні є досить поширеним предметом наукових розвідок вітчизняних та зарубіжних вчених в різних галузях права. Зокрема, варто звернути увагу на публікації таких авторів, як І. А. Діковська, Т. О. Коломоець, Ю. В. Мовчан, В. І. Муравйов, Р. А. Петров, І. В. Суходубова, Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova, О. Ю. Черняк, К. В. Яценко, тощо. Разом із тим відкриття етапу перемовин України та ЄС щодо членства, ставить перед вітчизняними науковцями та законотворами нові виклики для усвідомлення ролі процесу адаптації в контексті удосконалення національного законодавства.

**Постановка завдання.** Мета статті полягає у з'ясуванні відмінностей ціннісного та змістового наповнення поняття адаптації законодавства та суміжних категорій в процесі вступу країни-кандидатки до ЄС.

**Виклад основного матеріалу.** Дослідження національних нормативних актів на позначення процесів приведення у відповідність законодавства України до законодавства ЄС дає підстави зробити висновок про абсолютну відсутність послідовності у використанні термінології у нормативних актах. Нам видається, що така невибірковість була зумовлена відсутністю належних наукових досліджень національного порядку, а також якісного перекладу та тлумачення термінології ЄС.

Звертаючи свою увагу на наукові розвідки в досліджуваній тематичі, ми хочемо акцентувати увагу на тому, що поняття адаптації законодавства є предметом значної кількості наукових досліджень, що зумовлює різнозмістовість таких визначень, що може пояснюватись як різними сенсами, що закладаються в саме поняття, так і сферами дослідження, де проводилась розвідка.

Великий тлумачний словник сучасної української мови визначає адаптацію як « пристосування організмів, органів чуття до умов існування, до оточення» [1, с. 17]. Якщо говорити про юридичну семантику такого терміну, то Великий юридичний енциклопедичний словник говорить про адаптацію законодавства визначається як про «форму правової гармонізації, сутність якої полягає в узгодженні та пристосуванні нормативно-правових актів національного законодавства до міжнародних, європейських або внутрішньодержавних правових стандартів» [2, с. 15-16]. На наше переконання, таке формулювання є не досить вдалим, зважаючи на покликання до терміну «гармонізація», що також має стосунок до співвідношення та співпраці різних правопорядків.

У тексті Великої української енциклопедії М.М. Шумилом запропоновано адаптацію законодавства визначати як «процес пристосування національної системи права до міжнародних нормативно-правових актів або законодавства співтовариств країн, у які інтегрується держава, а також опертя на норми відповідного права в процесі розроблення нових національних нормативно-правових актів» [3]. Хоча далі

в роз'ясненні цього терміну автор говорить про те, що сьогодні в Україні має місце «приведення законів та інших нормативно-правових актів України у відповідність з *acquis communautaire*». По суті автор синонімізує поняття «пристосування національної системи» до поняття «приведення у відповідність». На наше переконання ці терміни не є синонімічними, оскільки пристосування національної системи є ширшим процесом аніж лише приведення у відповідність. Так, можуть існувати такі норми ЄС, які не мають відповідників в національному законодавстві, які потребують змін, а тому розробляються нові правові норми.

В цьому контексті буде доречною позиція Т. О. Коломoeць та С. В. Грищака, які вказують, що власне «процес пристосування вітчизняного законодавства та приведення його у відповідність до певних стандартів не може не передбачити його видозмінення, модифікацію та внесення конкретних змін та доповнень до нього» [4, с. 10-11].

У зв'язку із чим ми також не можемо погодитись із визначенням, запропонованим К.М. Рудой, яка вказує, що адаптація законодавства України до законодавства ЄС має визначатись як комплексне поняття, оскільки, має природу складової частини гармонізації законодавства України та ЄС, а також пріоритетної складової європейської інтеграції нашої держави [5, с. 8]. Безпосередньо адаптацію законодавства України до законодавства ЄС авторка тлумачить як діяльність всіх публічної влади, «побудовану на основі єдиної системи планування, координації та контролю, щодо поетапного

прийняття та наближення законодавства України до *acquis communautaire*, яке становить лише визначене «копенгагенськими» вимогами законодавство ЄС для України, на підставі загальних та спеціальних принципів національної правотворчості [5, с. 7]. Погоджуючись з діяльнісною ознакою такого визначення, однак хочемо заперечити обмеження, зроблене авторкою лише «копенгагенськими» вимогами, оскільки фактично до початку переговорів з ЄС, Україна, починаючи з 2004 року (за відлік умовно візьмемо дату прийняття профільного закону про адаптацію законодавства), провадила свою діяльність по внесенню змін у вже існуюче законодавство та розробку нових нормативних актів не на підставі копенгагенських критеріїв членства, а на підставі тих документів, що діяли і діють в даний момент із визначенням напрямків та змісту співпраці між Україною та ЄС. Копенгагенські ж критерії членства, на наше переконання, почнуть відігравати превалюючу роль в реформуванні національної правової системи з того моменту, коли ЄС представить дорожню карту переговорів з Україною за всіма 35 сферами *Aquis*.

На думку Л. Ю. Малюги адаптація соціального законодавства України до законодавства ЄС є «процесом тривалого поетапного узгодження, прийняття і впровадження нових та внесення змін до існуючих актів національного соціального законодавства України,... розроблених з урахуванням законодавства ЄС, наслідком якого є зближення вітчизняної системи соціального законодавства до сучасної європейської згідно з критеріями та стандартами,

відображеними в чинному законодавстві ЄС та країн-членів Європейського Союзу і висуваються щодо держав, що висловили намір приєднатися до нього, а також забезпечення його неухильного дотримання» [6, с. 5-6].

Досліджуючи цілі адаптації законодавства України до законодавства ЄС І. Кравчук у працях науковців виділив такі групи цілей адаптації, як: набуття членства в ЄС; виконання зобов'язань за Угодою про партнерство та співробітництво; проведення реформ, утвердження верховенства права, демократизація суспільних процесів; сприяння доступу українських підприємств на ринок ЄС, створення зони вільної торгівлі з ЄС, діяльності бізнесменів держав-членів ЄС на території України, залучення іноземних інвестицій, уникнення небажаних наслідків розширення ЄС [7, с. 132]. На наше переконання, такі визначені цілі та широкі запропоновані визначення із наслідками адаптації, досить розширюють сенс поняття адаптації законодавства і швидше говорять про цілі євроінтеграційного процесу в цілому, оскільки напрацювання когерентних нормам ЄС норм вітчизняного законодавства не може безпосередньо впливати на, до прикладу, сприяння доступу вітчизняного бізнесу до ринку ЄС. Це можна підтвердити і власне самими копенгагенськими критеріями членства в ЄС, де усі викладене цілі фактично можна віднайти в усіх критеріях. На нашу думку, адаптація законодавства України до законодавства ЄС має на меті закласти підвалини для наступних таких процесів, оскільки безпосередньо сама правова норма в жодному випадку не має наслідку

пряму реалізацію, для цього мають бути створені належні правові механізми та правові інститути. Окремі дослідники також оперують поняттям правової адаптації, яку визначають через пристосування власної правової системи до іншої [8, с. 454].

Не акцентуючи увагу на інших авторських визначеннях адаптації законодавства, лише констатуємо, що досить часто науковці залишають його таким, яке запропоноване в законодавстві.

Досить суперечливим нам видається твердження К. Яценко, що термін «адаптація» має охоплювати «не тільки проведення гармонізації та уніфікації законодавства України з законодавством ЄС, але і здійснення всього комплексу заходів, необхідних для приведення законодавства України у відповідність до вимог нормативно-правових актів ЄС» [9, с. 57]. У такому твердженні автор фактично в поняття адаптації включив і гармонізацію, і уніфікацію, що є абсолютно нерізноманітними за обсягом, змістом та формою поняттями. Уніфікація по суті є формою напрацювання єдиного акту на підставі вже існуючих правових норм. І такий процес абсолютно не може бути безпосередньо пов'язаний з право ЄС в сьогодиншньому контексті і в контексті нашого дослідження.

В цьому контексті варто погодитись з О. Ю. Димінською, яка вказує, що гармонізація є широким поняттям, оскільки зближення (правових порядків) може здійснюватись і за межами уніфікації. Тому, як вказує авторка, варто розрізняти гармонізацію права в широкому сенсі і в вузькому сенсах, де в широкому сенсі

уніфікація може відбуватись в межах гармонізації, а у вузькому – уніфікація буде виступати як один із методів гармонізації [10].

Щодо поняття гармонізації законодавства також існує низка наукових розвідок з різними тлумаченнями, що важливо викласти в межах нашого дослідження для того, що відмежувати поняття гармонізації та адаптації законодавства.

Досить часто гармонізацію законодавства визначають через поняття повної ідентичності правових норм держав-членів ЄС через прийняття в межах ЄС спеціальних директив, які мають обов'язкову юридичну силу [11, с. 34]. Важко погодитись із таким твердженням, зважаючи на правову природу самих директив ЄС та впливу їх прийняття на правові порядки країн-членів, про що ми вже говорили в межах цього дослідження. Досить складно говорити про те, чи є на сьогодні хоча б одна сфера регулювання, що визначена ідентичними нормами як на рівні ЄС, так і на рівні країн-членів ЄС.

Науковиця І. А. Діковська визначає гармонізацію як «принцип і процес створення схожих, але не однакових у різних правових системах норм». Авторка пояснює таку тезу тим, що гармонізацію в такому контексті можна вважати певною висхідною засадою для унормування національного законодавства (розробки нових норм чи зміни вже існуючих) з тим, щоб воно відповідало вимогам міжнародних актів [12].

Іноземний науковець П. де Круз говорить про гармонізацію як про наближення або координацію різних законодавчих положень або систем [13, р. 38].

Деякі науковці розглядають термін «гармонізація» в широкому значенні як процес узгодження законодавства однієї держави із законодавством іншої, актами міжнародного права або міжнародних організацій та у вузькому значенні – як спосіб зближення законодавств держав – членів ЄС за допомогою директив, які встановлюють спільну кінцеву мету правового регулювання певних відносин у державах-членах і «зобов'язують національне законодавство держав-членів урегулювати способи досягнення цієї мети» [14, с. 6].

Як вказує в цьому контексті О. Р. Радишевська, гармонізацію законодавства варто визначати як основний механізм правової європеїзації. Такий процес відбувається за допомогою різних правових засобів через діяльність відповідних суб'єктів публічної влади [15, с. 216].

Зі свого боку О. Чорномаза вбачає гармонізацію як цілеспрямоване наближенні правових систем через «усунення суперечностей між ними та формування мінімальних правових стандартів через утвердження спільних правових принципів, що передбачають приведення законодавства держав-членів і країн не-членів відповідно до вимог міжнародного права на підставі міжнародних договорів» [16, с. 225].

Погоджуючись з двома останніми твердженнями, можемо констатувати, що гармонізація — є процесом, в результаті якого запроваджуються спільні загальні правила поведінки переважно в конкретизованих сферах правового регулювання для досягнення певного результату, яким є можливість забезпечувати для ЄС усі свободи внутрішнього ри-

нку. Переважно гармонізація має місце тоді, коли національні правові порядки мають різні (незалежно від ступеня розрізненості) норми правового регулювання конкретної сфери правовідносин, що не дозволяє належно функціонувати спільному ринку ЄС. в цьому випадку ЄС на підставі таких національних норм на-працьовує відповідний акт ЄС (залежно від наслідків та цілей такого напрацювання це може бути і регламент, і директива), де потім країни-члени ЄС транспонують це законодавство у свою правову систему через відповідні механізми для регламентів та директив. За такого підходу держави-члени досить часто мають певну свободу дій щодо тих норм, якими вони будуть покеровуватись, однак для них буде важливим результат такого унормування. Відповідно, можемо стверджувати, що на сьогодні правова система України жодним чином не впливає на розробку правових актів на рівні ЄС, відповідно ті зміни, які ми вносимо в національне законодавство, щоб воно відповідало актам ЄС, вони здійснюються не за процедурою транспонування для країн-членів ЄС, а на підставі договорів про співпрацю між Україною та ЄС. Відповідно змістово такий процес буде змінено тоді, коли України почне виконувати вимоги ЄС, передбачені переговорним процесом до вступу.

Для повноти нашого дослідження, щоб визначити поняття адаптації законодавства та відмежувати його від інших термінів, варто звернути увагу на термінологію, що міститься в актах ЄС.

Так, до прикладу, Р. А. Петров акцентує увагу на понятті транспозиції та його співвідношенні із сумі-

жними категоріями, де транспозицією автор називає «переніс *«acquis»* ЄС у правові системи третіх країн з метою досягнення «адаптації», «зближення», «гармонізації», «уніфікації» національного права з *«acquis»* ЄС» [17]. На нашу думку, таке тлумачення є дещо неоднозначним, як мінімум зважаючи на те, якого кола суб'єктів має стосуватись процес транспозиції. Приміром, за визначенням глосарію, розміщеного на офіційному сайті законодавства ЄС, транспозиція є процесом включення директив ЄС до національного законодавства держав-членів ЄС [18].

На відміну від регламентів та рішень, директиви не застосовуються безпосередньо в усіх державах-членах, але вимагають від національного законодавства включення їх правил до нього. Держави-члени повинні вжити таких національних заходів до кінцевого терміну, які б відповідали меті директиви. Відповідно за результатами транспозиції держави-члени повідомляють Європейську Комісію про свої національні заходи щодо впровадження. Тобто, ми можемо говорити, що транспозиція є засобом впровадження країнами-членами ЄС директив ЄС і така форма діяльності не може бути притаманною третім країнам, які співпрацюють з ЄС.

Також в актах ЄС вживається термін «апроксимація». Він має місце як в Главі 3 «*Approximation of laws*» Розділу VI «*Common rules on competition, taxation and approximation of laws*» ДФЄС, так і в низці назв директив (до прикладу, Directive 2000/14/EC of the European Parliament and of the Council of 8 May 2000 on the *approximation* of the laws of the Member States relating to the

noise emission in the environment by equipment for use outdoors). Фактично мова йде про *наближення* права.

Оксфордський онлайн словник визначає апроксимацію як процес, за допомогою якого держави-члени ЄС змінюють своє національне законодавство, щоб вільний ринок функціонував належним чином [19].

Фактично термін апроксимація має місце в англomовній версії Угоди про асоціацію, що подекуди в українськомовній версії перекладається як наближення (ст.ст. 341, 363, 387, тощо), або ж як апроксимація (ст. 322).

На нашу думку, коли мова йде про процеси співпраці між Україною та ЄС по наближенню законодавства, варто вживати поняття апроксимації в тому значенні, що цей процес має двох суб'єктів міжнародного права, що взаємодіють із собою з певною метою. Коли ж мова йде про адаптацію законодавства, то на наше переконання, цей термін повинен мати інший вектор сенсового наповнення та суб'єктний склад, де весь процес адаптації повинен формуватись на рівні лише національних суб'єктів, коли органи влади розробляють та впроваджують такі механізми, які забезпечать процеси зміни та розробки нових нормативних актів України, що будуть відповідати або не суперечити актам ЄС, де буде чітко сформовані процеси перевірки таких актів, їх розгляду та процедур подальшої реалізації.

У зв'язку із викладеним пропонуємо адаптацію законодавства України до законодавства ЄС визначати як правовий механізм із розробки та впровадження, науково-теоретичного супроводу нового та внесення змін у вже існуюче законо-

давство України у відповідність з *acquis communautaire*.

Тобто ми пропонуємо розглядати адаптацію лише через призму циклу національної правової діяльності, де однаково важливу роль відіграють як суб'єкти законодавчої ініціативи та органи публічної влади, що реалізують відповідні політики, так і суб'єкти наукової діяльності, що відіграють важливу роль у правотворенні.

**Висновки.** Підсумовуючи дослідження національних нормативних актів на позначення процесів приведення у відповідність законодавства України до законодавства ЄС, варто зазначити абсолютну відсутність послідовності у використанні термінології як у нормативних актах, так і в наукових розвідках. Нам видається, що така невибірковість була зумовлена відсутністю належних системних наукових досліджень національного порядку, а також якісного перекладу та тлумачення термінології ЄС.

У зв'язку із викладеним пропонуємо адаптацію законодавства України до законодавства ЄС визначати як правовий механізм із розробки та впровадження, науково-теоретичного супроводу нового та внесення змін у вже існуюче законодавство України у відповідність з *acquis communautaire*.

Тобто пропонуємо розглядати адаптацію лише через призму циклу національної правової діяльності, де однаково важливу роль відіграють як суб'єкти законодавчої ініціативи та органи публічної влади, що реалізують відповідні політики, так і суб'єкти наукової діяльності, що відіграють важливу роль у правотворенні. Тож однією з необхідних умов успішної адаптації законодавства України до законодавства ЄС є продовження наукових досліджень питань механізму здійснення правової діяльності у цій сфері відповідно до принципу верховенства права та з метою створення реальних гарантій забезпечення прав і свобод людини.

### Список використаних джерел

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [Уклад. і голова ред. В. Т. Бусел]. К. : Ірпінь : ВТФ «Перун», 2001. 1440 с.
2. Великий енциклопедичний юридичний словник / За редакцією акад. НАН України Ю. С. Шемшученка. К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2007. 992 с.
3. Шумило М. М. Адаптація законодавства. Велика українська енциклопедія. URL: [https://vue.gov.ua/Адаптація\\_законодавства](https://vue.gov.ua/Адаптація_законодавства) (дата звернення: 21.01.2025).
4. Коломоець Т. О., Грищак С. В. Адаптація інформаційного законодавства України до вимог ЄС як складова сучасного вітчизняного правотворчого процесу: монографія / М-во освіти і науки України, Запор. нац. ун-т, Нац. гірн. ун-т. Д. : НГУ, 2013. 164 с.
5. Рудой К. М. Адаптація адміністративного законодавства України у сфері охорони особистих прав громадян до норм Європейського Союзу : автореф. дис... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2004. 21 с.
6. Малюга Л. Ю. Адаптація соціального законодавства України до законодавства Європейського Союзу : автореф. дис. ... д-ра юрид.наук. 12.00.05. К., 2020. 43 с.
7. Кравчук І. Адаптація права України до Європейського Союзу: цілі, етапи, пріоритети. *Право України*. 2004. № 10. С. 132–135



8. Харитонов О. І., Харитонов Є. О. Правова адаптація як вид взаємодії правових систем. *Правова держава*. 2016. Вип. 27. С. 454–461.
9. Яценко К. Місце гармонізації в процесі адаптації законодавства України до законодавства Європейських Співтовариств. *Український часопис міжнародного права*. 2003. № 1. С. 55–61.
10. Димінська О. Ю. Співвідношення процесів гармонізації та уніфікації договірного права ЄС. *Університетські наукові записки*. 2016. № 60. С. 133–13
11. Гармонізація трудового законодавства України із законодавством Європейського Союзу : монографія / [Н. М. Хуторян, Ю. В. Баранюк, С. В. Дріжчана та ін.] ; відп. ред. Н. М. Хуторян. Київ : Юрид. думка, 2008. 304 с.
12. Діковська І. А. Принципи правового регулювання міжнародних приватних договірних зобов'язань: теоретичні та практичні аспекти : автореф. дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.03. Київ, 2014. 34 с.
13. De Cruz P. *Comparative Law in a Changing World*. London : Cavendish Publishing, 1999. 223 p.
14. Яценко К. В. Гармонізація податкового законодавства України з законодавством європейських співтовариств про непряме оподаткування : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2005. 18 с.
15. Радишевська О. Р. Європеїзація адміністративного права України : питання теорії та практики : дис. д-ра юрид. наук. 12.00.07. К., 2021. 536 с.
16. Чорномаз О. Б. Питання вдосконалення адміністративного законодавства України у напрямі гармонізації зі стандартами та вихідними засадами права ЄС. *Наук. вісн. Львів. держ. ун-ту внутр. справ. Сер. Юрид. науки*. 2016. Вип. 3. С. 223–231.
17. Петров Р. А. Поняття «транспозиція» в сучасній правовій науці європейського права. <https://core.ac.uk/download/pdf/149248684.pdf> (дата звернення: 21.01.2025).
18. Transposition. <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/glossary/transposition.html> (data access : 21.01.2025).
19. Approximation of laws. <https://www.oxfordreference.com/display/10.1093/oi/authority.20110803095420357> (data access : 21.01.2025).

**Vavrynychuk Adriana**, PhD student of the National University «Odesa Law Academy»

ORCID: 0000-0003-4557-0296

### **Distinguishing the concept of adaptation of legislation from related categories in the context of Ukraine's accession to the EU**

In the article, the author examines the features of defining the concept of legislative adaptation and its distinction from related categories from the point of view of the procedure for accession of a candidate country to the EU. The author emphasizes that the concept of legislative adaptation is the subject of a significant number of scientific studies, which determines the diversity of such definitions, which can be explained both by the different meanings inherent in the concept itself and by the areas of research where the research was conducted.

The author points out the non-synonymity of such concepts as adaptation, harmonization, unification and approximation. In the author's opinion, the adaptation of Ukrainian legislation to EU legislation aims to lay the foundations for subsequent

such processes, since the legal norm itself in no case has the effect of direct implementation, for this purpose, appropriate legal mechanisms and legal institutions must be created. The author pays special attention to the study of the content of the concept of harmonization. Harmonization is a process that results in the introduction of common general rules of conduct, mainly in specific areas of legal regulation, to achieve a certain result, which is the ability to provide the EU with all the freedoms of the internal market.

Today, the legal system of Ukraine in no way affects the development of legal acts at the EU level, accordingly, the changes that we make to national legislation to make it comply with EU acts are carried out not according to the transposition procedure for EU member states, but based on cooperation agreements between Ukraine and the EU. The author proposes to define the adaptation of Ukrainian legislation to EU legislation as a legal mechanism for the development and implementation, scientific and theoretical support of new and amendments to existing Ukrainian legislation in accordance with the *acquis communautaire*.

In the article, the author proposes to consider adaptation only through the prism of the cycle of national legal activity, where an equally important role is played by both the subjects of legislative initiative and public authorities implementing relevant policies, as well as the subjects of scientific activity playing an important role in lawmaking.

**Keywords:** *adaptation, harmonization, unification, approximation, legislation, European Union, lawmaking, legal mechanism.*